

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2025
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język niemiecki
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy Poziom rozszerzony Poziom dwujęzyczny
<i>Termin egzaminu:</i>	7 maja 2025 r. – poziom podstawowy 13 maja 2025 r. – poziom rozszerzony poziom dwujęzyczny
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	19 września 2025 r.

Sprawozdanie zostało opracowane przez Centralną Komisję Egzaminacyjną we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi.

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 22 536 65 00

www.cke.gov.pl sekretariat@cke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie)

ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. 58 320 55 90

www.oke.gda.pl komisja@oke.gda.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie (województwo śląskie)

ul. Adama Mickiewicza 4, 43-600 Jaworzno
tel. 32 784 16 00

www.oke.jaworzno.pl sekretariat@oke.jaworzno.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie (województwa: lubelskie, małopolskie, podkarpackie)

os. Szkolne 37, 31-978 Kraków
tel. 12 683 21 01

www.oke.krakow.pl oke@oke.krakow.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży (województwa: podlaskie, warmińsko-mazurskie)

Al. Legionów 9, 18-400 Łomża
tel. 86 473 71 20

www.oke.lomza.pl sekretariat@oke.lomza.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi (województwa: łódzkie, świętokrzyskie)

ul. Ksawerego Praussa 4, 94-203 Łódź
tel. 42 664 80 50

lodz.oke.gov.pl sekretariat@lodz.oke.gov.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu (województwa: lubuskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie)

ul. Gronowa 22, 61-655 Poznań
tel. 61 854 01 60

www.oke.poznan.pl sekretariat@oke.poznan.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie (województwo mazowieckie)

ul. Józefa Bema 87, 01-233 Warszawa
tel. 22 457 03 35

www.oke.waw.pl info@oke.waw.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu (województwa: dolnośląskie, opolskie)

ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław
tel. 71 785 18 94

www.oke.wroc.pl sekretariat@oke.wroc.pl

Język niemiecki

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2024/2025 egzamin maturalny z języka niemieckiego został przeprowadzony na podstawie wymagań podstawy programowej określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka niemieckiego na poziomie podstawowym składał się z 34 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie), 14 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi oraz 1 zadania otwartego rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (11 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), rozumienia tekstów pisanych (16 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), znajomości środków językowych (7 zadań zamkniętych i 6 otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD lub pliku mp3, natomiast zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych były oparte na tekstach autentycznych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 60 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte i otwarte oraz 12 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		83
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	46
	z techników	37
	z branżowych szkół II stopnia	0
	ze szkół na wsi	8
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	22
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	46
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	7
	ze szkół publicznych	83
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	47
	mężczyźni	36
	bez dysleksji rozwojowej	73
	z dysleksją rozwojową	10

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Z egzaminu zwolniono 6 uczniów – finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Niemieckiego.

TABELA 2.

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	1
	słabowidzący	1
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
	obywatele Ukrainy ²	0
Ogółem		2

3. Przebieg egzaminu

TABELA 3.

Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu			7 maja 2025 r.
Czas trwania egzaminu			120 minut
Liczba szkół			44
Liczba zespołów egzaminatorów*			-
Liczba egzaminatorów*			-
Liczba egzaminatorów-weryfikatorów*			-
Liczba obserwatorów ³ (§ 8 ust. 1)			-
Liczba unieważnień ⁴	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	-
	art. 44zzv ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-----
Liczba wglądów ⁴ (art. 44zzz)			5

* Dane dotyczą wszystkich poziomów egzaminu (podstawowego, rozszerzonego i dwujęzycznego) łącznie.

² Zdający – obywatele Ukrainy przystąpili do egzaminu maturalnego na podstawie § 3c ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2094 z późn. zm.).

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302, z późn. zm.).

⁴ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 1. Rozkład wyników zdających

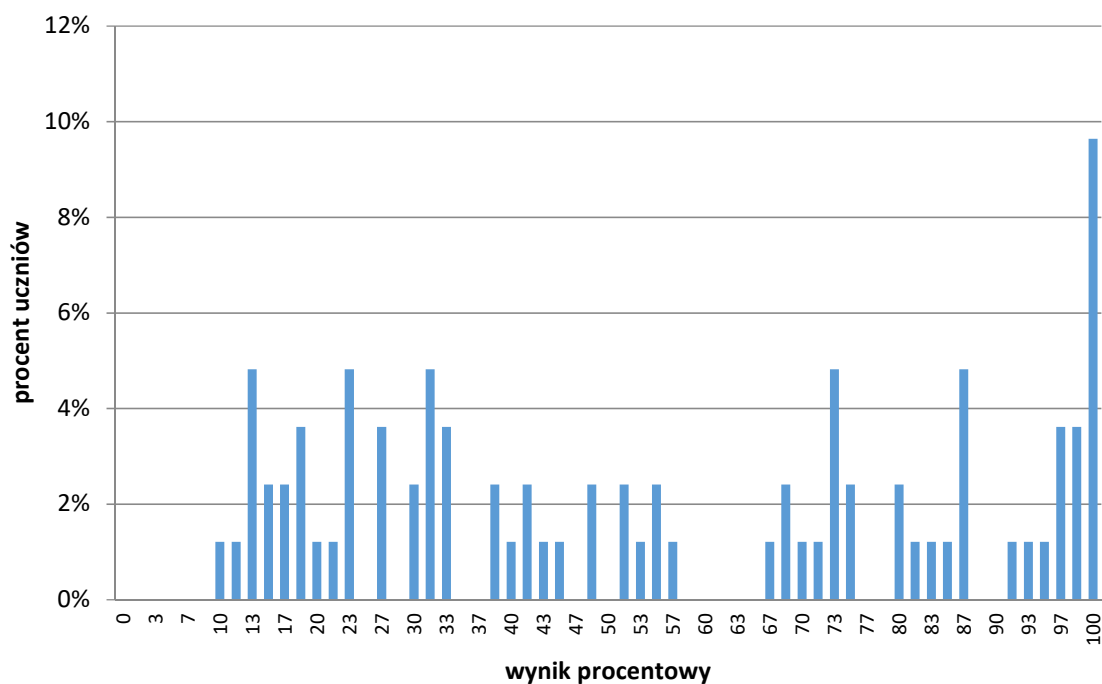

TABELA 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	83	10	100	52	100	56	31	75
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	46	10	100	74	100	65	31	82
z techników	37	13	100	38	13	43	26	66
z branżowych szkół II stopnia	0	-	-	-	-	-	-	-
z Ukrainy	0	-	-	-	-	-	-	-
bez dysleksji rozwojowej	73	10	100	53	100	57	31	76
z dysleksją rozwojową	10	-	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. Poziom wykonania zadań

Rozumienie ze słuchu

Zadanie	Podstawa programowa			Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe		
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiedziane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka [...].</i>	II.3) Zdający określa intencje nadawcy lub autora wypowiedzi.		48%
1.2.				54%
1.3.				73%
1.4.		II.4) Zdający określa kontekst wypowiedzi.		57%
1.5.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi [...].		61%
2.1.		II.4) Zdający określa kontekst wypowiedzi.		40%
2.2.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.		86%
2.3.				52%
2.4.				53%
2.5.		II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.		53%
2.6.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi [...].		82%
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiedziane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka [...].</i> V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu ustnego [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	37%
3.2.				41%

3.3.	I. Znajomość środków językowych.			25%
3.4.	<i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>			23%

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.		52%
4.2.				67%
4.3.				80%
4.4.				57%
5.1.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.		53%
5.2.		III.8) Zdający odróżnia informacje o faktach od opinii.		52%
5.3.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.		61%
5.4.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i> V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i> I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	VIII.1) Zdający przekazuje [...] informacje zawarte w materiałach wizualnych. VIII.2) Zdający przekazuje w języku polskim [...] informacje sformułowane w języku obcym.	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	57%
5.5.		48%		
5.6.		55%		
5.7.		72%		

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	52%
6.2.			64%
6.3.			58%
6.4.			61%
6.5.		III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.	63%
7.1.		III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	59%
7.2.			43%
7.3.			51%
7.4.			66%

Znajomość środków językowych

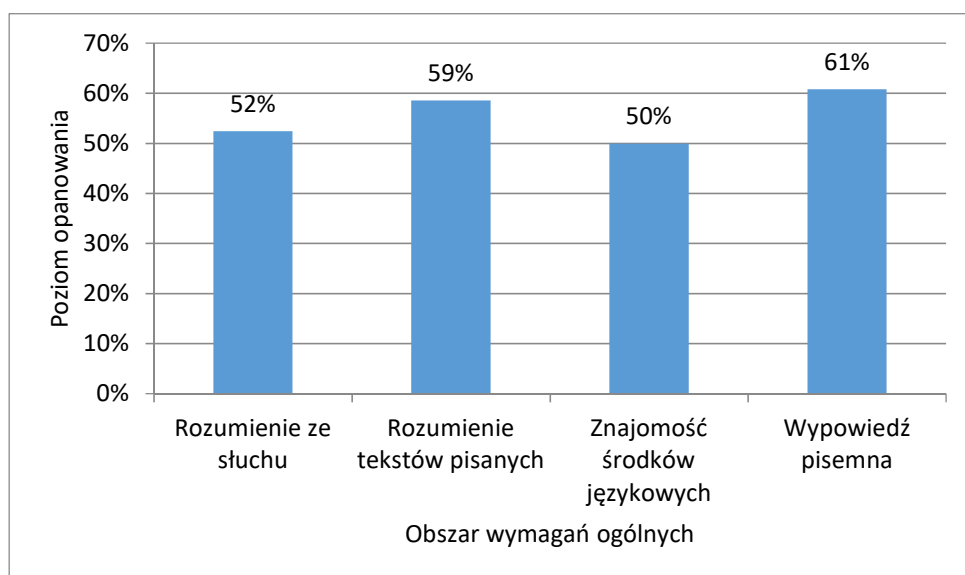
Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
8.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	67%
8.2.			65%
8.3.			72%
9.1.			57%
9.2.			71%
9.3.			53%
9.4.			70%
10.1.			29%
10.2.			43%
10.3.			22%
11.1.			18%
11.2.			37%
11.3.			45%

Wypowiedź pisemna

Zadanie	Podstawa programowa		Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
12.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i> III. Tworzenie wypowiedzi. <i>Zdający samodzielnie tworzy [...] proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].</i> IV. Reagowanie na wypowiedzi. <i>Zdający [...] reaguje w formie prostego tekstu pisanego w typowych sytuacjach [...].</i> V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	treść	64%
		V.1) Zdający opisuje [...] przedmioty [...]. V.2) Zdający opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości [...].	spójność i logika wypowiedzi	69%
		V.6) Zdający [...] przedstawia [...] opinie i poglądy innych osób. V.7) Zdający wyraża i opisuje uczucia i emocje.	zakres środków językowych	54%
		VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia. VIII.3) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.	poprawność środków językowych	55%

WYKRES 2.

Poziom wykonania zadań w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2024/2025 egzamin maturalny z języka niemieckiego został przeprowadzony na podstawie wymagań podstawy programowej określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym składał się z 31 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 17 zadań otwartych, w tym 16 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (11 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), rozumienia tekstów pisanych (14 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), znajomości środków językowych (6 zadań zamkniętych i 8 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD lub pliku mp3, natomiast zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych oraz 1 zadanie sprawdzające znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 60 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 13 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		85
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	72
	z techników	13
	z branżowych szkół II stopnia	0
	ze szkół na wsi	3
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	20
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	48
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	14
	ze szkół publicznych	83
	ze szkół niepublicznych	2
	kobiety	62
	mężczyźni	23
	obywatele Ukrainy ²	0

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

² Zdający – obywatele Ukrainy przystąpili do egzaminu maturalnego na podstawie § 3c ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2094 z późn. zm.).

Z egzaminu zwolniono 6 uczniów – finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Niemieckiego.

TABELA 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	6
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
Ogółem		6

3. Przebieg egzaminu

TABELA 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		13 maja 2025 r.
Czas trwania egzaminu		150 minut
Liczba szkół		44
Liczba zespołów egzaminatorów*		
Liczba egzaminatorów*		
Liczba egzaminatorów-weryfikatorów*		
Liczba obserwatorów ³ (§ 8 ust. 1)		
Liczba unieważnień ⁴	w przypadku:	
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)
Liczba wglądów ⁴ (art. 44zzz)		

* Dane dotyczą wszystkich poziomów egzaminu (podstawowego, rozszerzonego i dwujęzycznego) łącznie.

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302, z późn. zm.).

⁴ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 3.

Rozkład wyników zdających

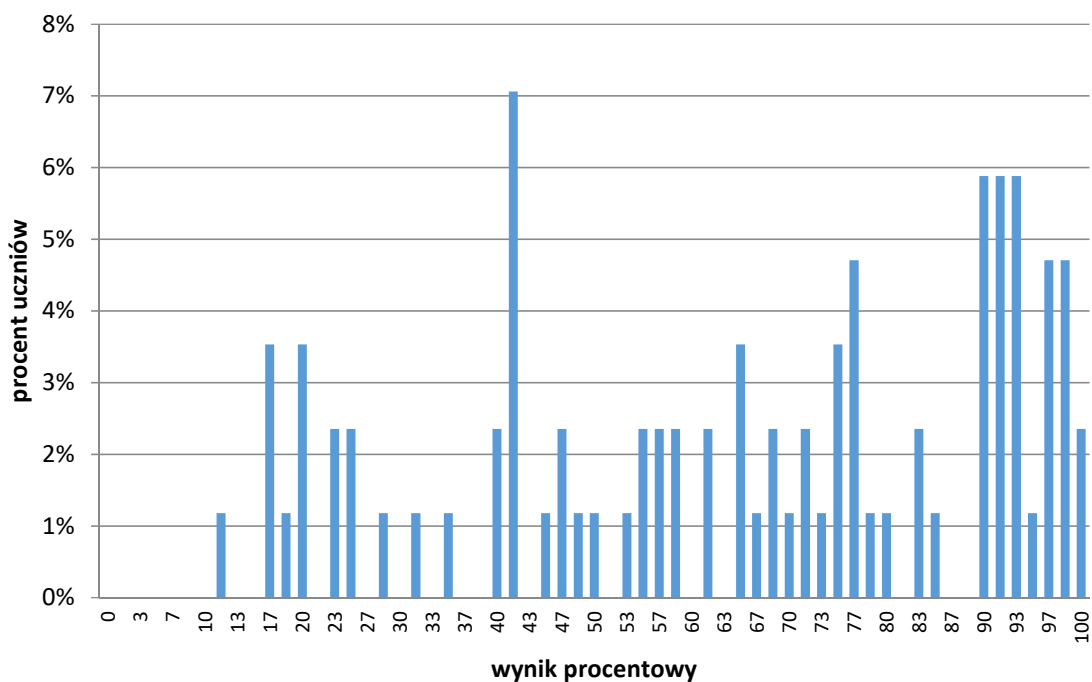

TABELA 9.

Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	85	12	100	68	42	65	27
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	72	17	100	69	42	65	25
z techników	13	-	-	-	-	-	-
z branżowych szkół II stopnia	0	-	-	-	-	-	-
z Ukrainy	0	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

TABELA 10. Poziom wykonania zadań

Rozumienie ze słuchu

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedzane w naturalnym tempie [...].</i>	II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	71%
1.2.		II.8) Zdający odróżnia informacje o faktach od opinii.	56%
1.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	65%
1.4.			80%
1.5.			60%
1.6.		II.2) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu wypowiedzi.	66%
2.1.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	54%
2.2.			58%
2.3.			54%
2.4.			62%
2.5.			84%

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)	
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiadane w naturalnym tempie [...].</i> V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu ustnego [...].</i> I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	79%	
3.2.			II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	32%
3.3.				44%
3.4.				73%

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	88%
4.2.			72%
4.3.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	68%
4.4.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	89%
4.5.			82%
5.1.		III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	62%
5.2.			45%
5.3.			51%
5.4.			59%
5.5.			52%

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)		
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe			
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.		73%	
6.2.				61%	
6.3.		III.6) Zdający układa informacje w określonym porządku.		60%	
6.4.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.		75%	
6.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>			55%	
6.6.				V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>	60%
6.7.				I. Znajomość środków językowych.	62%
6.8.				<i>Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	66%

Znajomość środków językowych

Zadanie	Podstawa programowa		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
7.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	69%
7.2.			87%
7.3.			74%
7.4.			78%
7.5.			75%
7.6.			72%
8.1.			80%
8.2.			61%
8.3.			69%
8.4.			56%
9.1.			33%
9.2.			59%
9.3.			47%
9.4.			61%

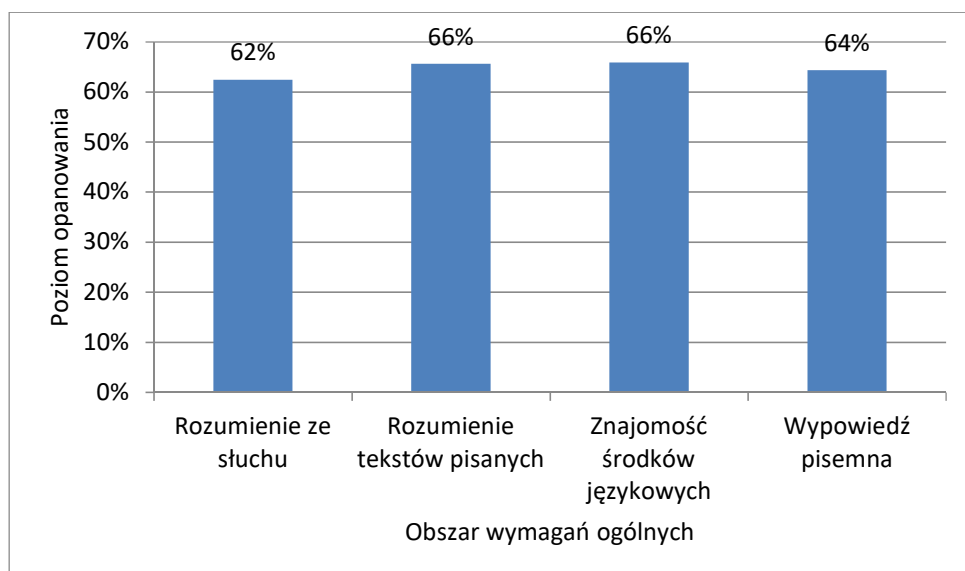
Wypowiedź pisemna

Zadanie	Podstawa programowa		Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
10.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	zgodność z poleceniem	70%
	III. Tworzenie wypowiedzi. <i>Zdający samodzielnie tworzy [...] w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].</i>	V.2) Zdający opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości [...]. V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii [...].	spójność i logika wypowiedzi	74%
	IV. Reagowanie na wypowiedzi. <i>Zdający [...] reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach [...].</i>	V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za daną tezę lub rozwiązaniem i przeciw nim, kończy wypowiedź konkluzją. V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.	zakres środków językowych	59%

		V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji. VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.	poprawność środków językowych	54%
--	--	--	-------------------------------	-----

WYKRES 4.

Poziom wykonania zadań w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Komentarz

Poziom podstawowy

Średni wynik uzyskany przez maturzystów przystępujących do egzaminu z języka niemieckiego na poziomie podstawowym wyniósł 59% punktów.

Najwyższe wyniki zdający osiągnęli za zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych (średni wynik – 63%). Niższe wyniki uzyskali za wypowiedź pisemną oraz za zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu (średni wynik odpowiednio – 60% i 56%). Najniższe wyniki odnotowano za zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 53%).

W obszarze rozumienia ze słuchu maturzyści poradzili sobie lepiej z zadaniami sprawdzającymi ogólne rozumienie wypowiedzi (zadania 1.1.–1.5., 2.1., 2.6. – średni wynik 62%) niż z tymi, które wymagały znajdowania w wypowiedzi określonych informacji (zadania 2.2.–2.4., 3.1.–3.4. – średni wynik 48%).

Wyniki uzyskane przez zdających za zadania sprawdzające ogólne rozumienie wypowiedzi, takich jak określanie głównej myśli wypowiedzi, kontekstu wypowiedzi, intencji nadawcy lub autora wypowiedzi, były zróżnicowane. Poprawnych odpowiedzi udzieliło od 39% do 82% maturzystów.

Spośród ww. zadań najłatwiejsze okazało się zadanie 2.6. (82% poprawnych odpowiedzi), sprawdzające umiejętność określania głównej myśli wypowiedzi. Było to również najłatwiejsze zadanie w tej części arkusza. Zdecydowana większość zdających prawidłowo wskazała temat, na który chciałby dyskutować Antonio, czyli *Umweltprobleme*. W tekście słuchanym pojawiły się informacje dotyczące różnych tematów dyskusji, takich jak granice wolności słowa w internecie czy konflikty na świecie. Te zagadnienia nie interesowały jednak Antonio, który wolałby wziąć udział w dyskusji dotyczącej negatywnych zmian klimatu. Jego zdaniem ten temat zainteresowałby prawie każdego ucznia. Większość zdających nie miała trudności z określaniem głównej myśli wypowiedzi.

Najtrudniejsze spośród zadań sprawdzających ogólne rozumienie wypowiedzi okazało się zadanie 2.1., za pomocą którego sprawdzano opanowanie umiejętności określania kontekstu wypowiedzi.

2.1. Wo befindet sich der Sprecher?

- ☒ A. An einem Fluss.
- ☐ B. In einer Universität.
- ☐ C. In einem Fernsehstudio.

Tekst 1.

Guten Tag, ich begrüße alle Zuhörer und die Experten im Studio. Ich bin heute mit Jugendlichen unterwegs, die an der Aktion „Plastikpiraten“ teilnehmen. Sie sammeln und dokumentieren den Müll in deutschen Flüssen. Mit dieser Aktion nehmen die jungen Menschen an einem wissenschaftlichen Projekt der Universität Kiel teil. Hier vom Ufer aus sehe ich gerade, wie ein Teil der Gruppe ganz viel Plastikmüll aus dem Fluss herausholt.

In ein paar Minuten werde ich mit den Plastikpiraten über die Aktion sprechen. Erst einmal gebe ich das Wort an meine Kollegin im Studio zurück.

Poprawną odpowiedź **A.** zaznaczyło 39% zdających. Wybór tej odpowiedzi wymagał znalezienia w usłyszonym tekście istotnych informacji wskazujących na miejsce, w którym znajduje się nadawca wypowiedzi – dziennikarz radiowy. Na początku swojej wypowiedzi informuje on o akcji realizowanej w ramach projektu naukowego Uniwersytetu w Kolonii. Jednak to nie uniwersytet był miejscem przeprowadzania tej akcji lecz rzeka, z której młodzież wyciągała odpady plastikowe. Reporter obserwował tę akcję i relacjonował ją na żywo. Około 40% zdających wybrało błędną odpowiedź **C.** *In einem Fernsehstudio*. Prawdopodobnie zdecydowali się na tę odpowiedź, ponieważ usłyszeli słowo *Studio* padające pod koniec wypowiedzi reportera. Nie zwrócili jednak uwagi, że odpowiedź **C.** odnosi się do studia telewizyjnego, a nadawcą wypowiedzi był reporter radiowy, który na początku reportażu pozdrowił wszystkich słuchaczy podczas relacji na żywo.

Spośród zadań sprawdzających znajdowanie w wypowiedzi określonych informacji, najtrudniejsze okazały się zadania otwarte 3.1., 3.3. oraz 3.4., za których rozwiązanie zdający uzyskali odpowiednio 33%, 30% i 23% punktów.

Fragment zadania

Der größte Vorteil der Schulmensa ist für Monika 3.1. eine große Auswahl an Gerichten.

Monika findet es schade, dass in der Mensa 3.3. bunte Blumen fehlen.

Mit der Mensa-App kann Monika 3.4. die ausgewählten Speisen bestellen. Das spielt für sie die größte Rolle.

Transkrypcja:

głos męski: Viele Jugendliche essen nicht mehr gern in der Schulmensa. Sie entscheiden sich lieber für einen Imbiss oder eine Fast-Food-Bude in der Umgebung. Ist das Mensa-Essen wirklich so schlecht? Darüber möchte ich jetzt mit Monika Gruber sprechen, einer Schülerin des Goethe-Gymnasiums in Freiburg. Monika, wie oft isst du in der Schulmensa?

głos żeński: Fast jeden Tag. Das Essen ist dort zwar nicht mehr so preisgünstig wie früher, aber billiger als in Imbissen in der Nähe. Für mich ist es aber am wichtigsten, dass man in der Mensa eine große Auswahl an Gerichten hat. Meinen Freundinnen gefällt es außerdem, dass das Personal nett ist.

(...)

głos męski: Und wie sieht es drinnen in der Mensa aus?

głos żeński: Die Mensa ist groß genug. Also finden alle, die zu Mittag essen wollen, einen freien Platz. Es gefällt mir auch, dass es nicht nur große Tische gibt, sondern auch kleinere für 3–4 Personen. An den Wänden hängen verschiedene Bilder und Plakate, die den Raum gemütlich machen. Das Einzige, was mir in der Mensa fehlt, sind bunte Blumen. Aber vielleicht sind Pflanzen nicht immer gut

für Leute mit Allergien.

głos męski: Ich habe gehört, dass für eure Mensa eine App entwickelt wurde. Findest du sie gut?

głos żeński: Ja klar! Mit der App kann ich immer nachsehen, was in den nächsten Tagen auf der Speisekarte steht. Ich kann auch die Mahlzeiten bezahlen. Für mich ist es aber am wichtigsten, dass ich die ausgewählten Speisen über die App bestellen kann. Das ist sehr praktisch.

W zadaniu 3.1. zdający powinien odnieść się do opinii Moniki na temat największej zalety stołówki szkolnej, czyli dużego wyboru potraw. Co trzeci maturzysta udzielił poprawnej odpowiedzi. Wybór tej odpowiedzi wymagał zrozumienia zarówno treści zdania z luką, jak i informacji zawartych w tekście słuchanym. Zgodnie z treścią fragmentu zdania przed luką w zadaniu 3.1. zdający powinni wpisać, co było dla Moniki największą zaletą stołówki szkolnej. W wywiadzie Monika wskazywała m.in. na korzystną cenę wyżywienia czy uprzejmość personelu stołówki, jednak najważniejszy dla niej był duży wybór potraw. Zadanie okazało się trudne dla zdających. Część zdających nie zwróciła uwagi na treść zdania przed luką, o czym świadczą odpowiedzi dotyczące różnych walorów stołówki szkolnej, a nie zalety, która była dla Moniki najistotniejsza.

W zadaniu 3.3. należało wskazać, czego brakuje Monice w wystroju stołówki. Poprawną odpowiedź „kwiaty” podało 30% maturzystów. Kwiaty były jedyną rzeczą, której brakowało Monice w stołówce szkolnej. Mimo że Monika wyraźnie wskazuje na brak kwiatów, to jednak wielu zdających uznało, że w wystroju stołówki brakuje obrazów i plakatów. W stołówce znajdowały się różne obrazy i plakaty, które sprawiały, że pomieszczenie jest przytulne, nie były one zatem brakującym elementem wystroju stołówki. Przyczyną uzupełniania zdania z luką w zadaniu 3.3. błędnymi informacjami mogła być nieznajomość czasownika *fehlen*.

Najwięcej trudności spośród wszystkich zadań w obszarze rozumienia ze słuchu sprawiło zdającym zadanie 3.4. Poprawnie wykonało je 23% maturzystów. W odpowiedzi powinni oni odnieść się do informacji dotyczącej funkcji aplikacji, która dla Moniki jest najważniejsza, czyli możliwości zamówienia posiłku. W rozmowie Monika wskazała na kilka praktycznych funkcji aplikacji, takich jak możliwość sprawdzenia menu stołówki w kolejnych dniach czy możliwość opłacenia za pomocą aplikacji za wybrane danie, ale zaznaczyła, że najważniejsza dla niej jest możliwość zamówienia wybranych dań. Część zdających wpisywała informacje związane ze sprawdzeniem menu stołówki czy opłaceniem posiłków. Taka realizacja zadania może wynikać z niezrozumienia treści zdania po luce.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych zdający osiągnęli wyższe wyniki za zadania sprawdzające ogólne rozumienie tekstu (zadania 4.1.–4.4. oraz 6.5. – średni wynik 66%) niż za zadania, które sprawdzały umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (zadania 5.1., 5.4.–5.7. oraz 6.1.–6.4. – średni wynik 60%).

Za zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji zdający uzyskali zróżnicowane wyniki (od 50% do 74% poprawnych odpowiedzi). Za zadania zamknięte (5.1. oraz 6.1.–6.4.) i otwarte (5.4.–5.7.) zdający uzyskali taki sam średni wynik – 60%.

Spośród zadań sprawdzających znajdowanie w tekście określonych informacji w tej części arkusza najtrudniejsze okazały się dwa zadania otwarte 5.5. oraz 5.6. (odpowiednio 51% oraz 50% poprawnych odpowiedzi).

Tekst B

Lieber Dominik,

ich bin gestern von meiner ersten (und definitiv letzten!) Kreuzfahrt zurückgekommen und möchte dir von meinen Eindrücken erzählen. Auf der Reise habe ich zwar viel gesehen, aber leider war sehr vieles nicht so, wie ich es mir vorgestellt hatte. Zwei Tage lang hatte ich nämlich die Seekrankheit. Meine Kabine befand sich im vorderen Teil des Schiffes und mich nervte dort jede Bewegung des Schiffes. Von anderen Passagieren habe ich erfahren, dass eine Kabine in der Mitte des Schiffes viel ruhiger ist. Nächstes Jahr werde ich meinen Urlaub in einem Hotel an Land verbringen. Ich habe noch viel mehr zu berichten, aber das erzähle ich dir, wenn wir uns sehen.

Liebe Grüße
Moritz

Tekst C**SO WERDEN TRÄUME WAHR**

Wir saßen am Ufer und beobachteten das Kreuzfahrtschiff *Queen of the Seas*. Schon früher hatten wir solche Kreuzfahrtschiffe gesehen und uns immer wieder gefragt, wie teuer eine Reise damit wohl sein könnte. Und warum wir noch nie mitgefahren sind. Meine Frau meinte, dass wir nicht genug Geld für solche Reisen haben und meist Senioren Kreuzfahrten kaufen. Das sah ich ganz anders.

„Man könnte mich aber einladen, zu einer Lesung zum Beispiel. Auf einem solchen Schiff gibt es bestimmt ein großes Kulturprogramm“, sagte ich.

Zwei Monate später bekam ich tatsächlich eine Einladung. Ein Reisebüro aus Hannover lud mich ein, deutsche Kreuzfahrttouristen auf ihrer Fahrt von Barcelona nach Miami zu unterhalten.

„Sie werden mit der *Queen of the Seas* reisen und bekommen Ihre eigene Kabine“, schrieb mir der Direktor des Reisebüros. Ich musste nichts zahlen und meine Frau auch nicht. Ich war glücklich. Ein bekannter Schriftsteller wird eben überall gebraucht.

Fragment zadania

Zarezerwowaliście już kajutę?

Tak. Nasza kajuta znajduje się **5.5. w środkowej części statku**.
Nasz znajomy ostrzegł nas przed wyborem innej lokalizacji. On dowiedział się dopiero w trakcie rejsu, które miejsce na statku jest najlepsze.

Szkoda, że nie stać mnie w tej chwili na rejs. Też bym chętnie pojechała.

Ostatnio czytałem w jakiejś książce, że pewien pisarz mógł **5.6. bez**
opłaty wybrać się z osobą towarzyszącą na rejs w zamian za spotkania autorskie z pasażerami. Wystarczy więc, że zostaniesz sławną pisarką.

W zadaniu 5.5. poprawnej odpowiedzi udzieliło 51% zdających. Rozwiązując to zadanie, zdający powinien odnieść się do informacji z tekstu B., w którym autor wskazuje najlepsze położenie kajuty na statku, tj. w środkowej części statku. W tekście wyraża on swoje niezadowolenie z rejsu statkiem z powodu choroby morskiej oraz odczuwalnego każdego ruchu statku w kajucie, która znajdowała się w przedniej części statku. Autor tekstu wskazuje, że o wiele spokojniejsza jest kajuta w środkowej części statku. Część maturzystów wpisywała błędne rozwiązanie, czyli przednią część statku, w której znajdowała się kajuta autora wypowiedzi. Ta lokalizacja nie była jednak dla niego odpowiednia.

W zadaniu 5.6. co drugi maturzysta uzupełnił lukę w zdaniu informacją wskazującą na możliwość uczestnictwa w rejsie bez opłaty, w zamian za spotkania autorskie z pasażerami. Informacja na temat bezpłatnego uczestnictwa w rejsie znajdowała się w tekście C. Bohater opowiadania wyrażał w nim radość z możliwości podróży statkiem bez konieczności płacenia za nią: „*Sie werden mit der Queen of the Seas reisen und bekommen Ihre eigene Kabine*“, *schrieb mir der Direktor des Reisebüros. Ich musste nichts zahlen und meine Frau auch nicht. Ich war glücklich. Ein bekannter Schriftsteller wird eben überall gebraucht.* Niektórzy zdający wpisywali informacje dotyczące osoby towarzyszącej, np. „z żoną”. Taka odpowiedź nie była jednak akceptowana, ponieważ nie łączy się logicznie z fragmentem tekstu otaczającym lukę. O osobie towarzyszącej była mowa we fragmencie tego zdania bezpośrednio po luce 5.6. Część maturzystów wpisywała informację „bez pieniędzy”. Odpowiedź ta nie wskazuje jednak na formę udziału w rejsie lecz na brak pieniędzy podczas rejsu. Tego typu odpowiedź nie jest wystarczająco precyzyjna i dlatego nie może zostać zaakceptowana.

Wśród zadań otwartych zdający poradzili sobie dość dobrze z uzupełnieniem luki 5.7. Poprawnie uzupełniło ją 74% zdających, którzy wpisali oczekiwaną informację – „chorobę morską”. Część maturzystów wpisywała informacje związane z chorobą, ale nie potrafiło jej

precyzyjnie opisać. Odpowiedź „choroba” nie była akceptowana, ponieważ nie była wystarczająco precyzyjna, podobnie jak odpowiedzi „choroba na morzu”, „choroba na wodzie”. W rozwiązaniu zadań otwartych oczekiwane jest podanie odpowiedzi zgodnej z treścią tekstu, w sposób precyzyjny, a nie ogólnikowy.

Wśród zadań zamkniętych sprawdzających znajdowanie określonych informacji w tekście najłatwiejsze okazało się zadanie 5.1. (*In diesem Text steht, was den Menschen bei einer Kreuzfahrt wichtig ist.*). 63% zdających wybrało poprawną odpowiedź **D**. Wskazanie tej odpowiedzi wymagało wyszukania informacji na temat istotnych kwestii podczas wyboru rejsu. Kwestie te zostały zamieszczone na wykresie – w tekście D. Stanowiły one odpowiedź na pytanie, na co zwracają uwagę ankietowani podczas wyboru rejsu. Ponad połowa zdających nie miała trudności ze zrozumieniem tego pytania w kontekście istotnych kwestii podczas rejsu.

Dużym wyzwaniem okazało się dla zdających zadanie 5.2. sprawdzające umiejętność odróżniania informacji o faktach od opinii.

Tekst A

URLAUB AUF DEM WASSER

Bis vor einigen Jahren waren Kreuzfahrten ein exklusiver Luxus für reiche Menschen. Heute ändert sich das. Kreuzfahrten sind billiger geworden und immer mehr Menschen können sich solche Reisen leisten. Wenn Sie eine solche Reise beispielsweise ein Jahr im Voraus reservieren, erhalten Sie bis zu 50 % Rabatt. Nach statistischen Daten von Reisebüros werden Kreuzfahrten vor allem von Senioren gekauft. Moderne Kreuzfahrtschiffe bieten komfortable Kabinen mit Meerblick und eine fantastische Verpflegung. Für Unterhaltung an Bord sorgen Künstler mit Konzerten, Musicals, Theaterprogrammen und akrobatischen Shows. Außerdem gibt es Swimmingpools, Fitnessstudios, Kletterwände und so weiter. Trotz dieser Vorteile sind Kreuzfahrten nicht jedem zu empfehlen. Kreuzfahrtschiffe sind zwar sehr groß, aber jemand, der manchmal Klaustrophobie-Attacken hat, würde sich sicher nicht wohl in seiner Kabine fühlen.

5.2.

Dass meistens ältere Leute Kreuzfahrten kaufen, wird in diesem Text als Tatsache und nicht als Meinung dargestellt.

A

Aby rozwiązać to zadanie, zdający musiał zdecydować, w którym z tekstów informacja o tym, że rejsy wycieczkowe kupują głównie osoby starsze, została podana jako fakt. Poprawną odpowiedź wybrało 63% zdających. W tekście **A**. znajdowała się informacja na temat osób, które najczęściej decydują się na rejsy wycieczkowe. Według danych statystycznych biur podróży rejsy wycieczkowe są kupowane głównie przez osoby starsze. Dane te jednoznacznie wskazują na fakt a nie opinię autora wypowiedzi. Opinia na temat kupowanych przez seniorów rejsów wycieczkowych znajdowała się w tekście C. i dotyczyła żony autora tekstu: *Meine Frau meinte, dass wir nicht genug Geld für solche Reisen haben und meist Senioren Kreuzfahrten kaufen.* Autor tekstu nie zgadzał się z tą opinią: *Das sah ich ganz anders.*

W tej części arkusza sprawdzana była także umiejętność wyciągania wniosków wynikających z informacji zawartych w tekście. Przyjrzyjmy się zadaniu 5.3.

Tekst B

Lieber Dominik,
ich bin gestern von meiner ersten (und definitiv letzten!) Kreuzfahrt zurückgekommen und möchte dir von meinen Eindrücken erzählen. Auf der Reise habe ich zwar viel gesehen, aber leider war sehr vieles nicht so, wie ich es mir vorgestellt hatte. Zwei Tage lang hatte ich nämlich die Seekrankheit. Meine Kabine befand sich im vorderen Teil des Schiffes und mich nervte dort jede Bewegung des Schiffes. Von anderen Passagieren habe ich erfahren, dass eine Kabine in der Mitte des Schiffes viel ruhiger ist. Nächstes Jahr werde ich meinen Urlaub in einem Hotel an Land verbringen.
Ich habe noch viel mehr zu berichten, aber das erzähle ich dir, wenn wir uns sehen.

Liebe Grüße
Moritz

Fragment zadania

5.3.	Aus dem Text kann man schließen, dass der Autor von seiner Kreuzfahrt enttäuscht war.	B
------	---	----------

Poprawną odpowiedź **B.** zaznaczyło 66% zdających, którzy właściwie wywnioskowali, że Moritz jest rozczarowany rejsem wycieczkowym. Wybranie poprawnej odpowiedzi wymagało zrozumienia fragmentu wypowiedzi, w którym Moritz informuje, że jego pierwszy rejs był definitywnie jego ostatnim rejsem, ponieważ inaczej go sobie wyobrażał. W kolejnym roku planuje spędzić urlop w hotelu na lądzie.

Określanie głównej myśli fragmentu tekstu, sprawdzane poprzez zadania zamknięte 4.1.–4.4., nie sprawiło zdającym dużych trudności. Za rozwiązanie zadania 4. uzyskiwali oni średnio 67% punktów.

Fragment zadania

- B.** Welche Fortschritte hat Markus im Tanzkurs gemacht?
- D.** Warum war Markus zu Beginn des Tanzkurses gestresst?
- F.** Was für eine Tanzpartnerin hat sich Markus im Tanzkurs gewünscht?

MARKUS TANZT

4.3.	D
------	----------

In meiner ersten Tanzstunde machten mich zwei Sachen nervös. Erstens wusste ich nicht, ob ich eine Tanzpartnerin bekommen würde. Zweitens hatte ich Angst, dass andere Kursteilnehmer besser tanzen würden als ich. Es zeigte sich aber, dass alles perfekt organisiert war und ich mir unnötig Sorgen gemacht hatte.

4.4.

B

Mein Tanzkurs dauerte drei Monate. Von Woche zu Woche tanzte ich immer besser. Als ich die Tanzschritte synchron zur Musik machen konnte, musste ich nicht mehr auf meine Beine schauen. Und endlich schaffte ich es, nicht auf den Fuß meiner Tanzpartnerin zu treten. So hatte ich die Hoffnung, auf der Hochzeit meiner Cousine zum Star zu werden.

Najłatwiejsze było zadanie 4.3. Poprawne rozwiązanie – odpowiedź **D.** – wskazało 82% maturzystów. Natomiast najtrudniejsze okazało się dla zdających rozwiązanie zadania 4.4. Poprawny nagłówek, odpowiedź **B.**, potrafiło wybrać 57% abiturientów. W treści tekstu do zadania 4.4. autor przedstawia informacje dotyczące długości trwania kursu tańca oraz swoich postępów tanecznych, co pozwoliło mu na bycie gwiazdą podczas wesela jego kuzynki. 14% maturzystów wskazywało błędną odpowiedź **F.**, kierując się prawdopodobnie tym samym słowem w nagłówku i w treści tekstu: *Tanzpartnerin*. Z treści tekstu wynika, że autor cieszy się ze swoich postępów w tańcu, ponieważ już nie nadeptuje na stopę swojej partnerki. Natomiast w nagłówku **F.** jest mowa o partnerce, o której marzył Markus.

Określanie głównej myśli fragmentu tekstu sprawdzane było także w zadaniu 6.5.

Am Ende des Fan-Tages erfuhren die Fans, dass im Sommer die nächsten Folgen der Serie *Der Bergdoktor* produziert werden. Das war auch für die Region „Wilder Kaiser“ eine tolle Nachricht. Über 70 % der Sommergäste entscheiden sich, dort Urlaub zu machen, weil ihnen *Der Bergdoktor* so gut gefällt. Deshalb ist der Film auch für die Entwicklung dieser Region sehr wichtig.

6.5. Was ist das Hauptthema des letzten Abschnitts des Textes?

- A. Die Suche nach einem Urlaubsziel.
- B. Der Plan für den nächsten Fan-Tag.
- ☒ C. Die Bedeutung der Serie für die Region.
- D. Das Hauptmotiv in den neuen Folgen der Serie.

Poprawną odpowiedź **C.** wskazało 63% maturzystów, którzy uznali, że ostatni akapit tekstu dotyczy znaczenia serialu „Doktor z alpejskiej wioski” dla regionu. W treści tego akapitu jest bowiem mowa o realizacji kolejnych odcinków, która ucieszyła mieszkańców regionu „Wilder Kaiser”. Popularność serialu wpływa mianowicie na ruch turystyczny w tym rejonie. Ponad 70% turystów decyduje się na urlop w tym regionie, ponieważ podoba im się ten serial. Film jest więc bardzo ważny dla rozwoju tego obszaru. Mimo to 37% maturzystów wybrało błędną odpowiedź **B.**, sugerując się prawdopodobnie występującymi w tekście informacjami na temat kolejnych odcinków serialu.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych najtrudniejsze dla zdających było rozwiązanie zadań, które sprawdzały rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu (zadania 7.1.–7.4. – średni wynik 59%). Poprawnych odpowiedzi udzieliło od 47% do 74% maturzystów.

Przyjrzyjmy się zadaniu 7.3., które okazało się trudniejsze od pozostałych.

Fragment zadania

Nur mein altes Bett aus Holz, das ich von meinen Großeltern bekommen hatte, wollte ich mitnehmen. **7.3. A** Außerdem würde ich sicher niemanden finden, der dieses schwere Möbel in den vierten Stock tragen würde. Also verkaufte ich auch das.

- A. Es war aber zu groß für die neue Wohnung.
- B. Darin habe ich nur einen großen und einen kleinen Kochtopf.
- C. Bücher und Kleidung kann ich auch heute noch nicht wegwerfen.
- D. Damit meine Wohnung gemütlich aussah, brauchte ich viele neue Dinge.
- E. Deshalb verkaufte ich die meisten Möbel und kleinere Dinge verschenkte ich.

Prawidłowo rozwiązało to zadanie 47% maturzystów. Wskazanie odpowiedzi **A**. wymagało powiązania informacji z tekstu odnoszącej się do starego drewnianego łóżka, które autor tekstu chciał zabrać do nowego mieszkania, z informacją o rozmiarze tego łóżka. Logicznym następstwem informacji o rozmiarze łóżka były dalsze informacje na temat braku osoby, która mogłaby wnieść tak ciężki mebel na czwarte piętro. Co piąty maturzysta (21%) wskazał odpowiedź E., czyli zdanie, z którego wynikało że autor sprzedał większość mebli, a mniejsze przedmioty rozdał. Zdanie to nie było jednak spójne z następującym po luce fragmentem, w którym autor obawia się, że nie znajdzie nikogo, kto wniósłby tak ciężki mebel na czwarte piętro. Zdający wybierający odpowiedź E. prawdopodobnie kierowali się tym samym rzeczownikiem *Möbel* znajdującym się w odpowiedzi E. oraz zdaniu po luce. Nie zwrócili jednak uwagi, że w odpowiedzi E. rzeczownik *Möbel* występował w liczbie mnogiej, a w zdaniu następującym po luce – w liczbie pojedynczej. Ponadto w zdaniu E. występowała informacja o mniejszych rzeczach, które autor rozdał. W dalszej części tekstu nie ma jednak mowy o tych przedmiotach.

Najtrudniejsze dla maturzystów okazały się zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 53%).

Zadania zamknięte 8. i 9. okazały się łatwiejsze niż zadania otwarte 10. i 11. (średni wynik odpowiednio – 72% i 66% oraz 33% i 34%).

Analiza wyników pokazuje, że najłatwiejsze okazało się zadanie 9.2., które poprawnie rozwiązało 77% zdających. Zdający właściwie wybrali spośród podanych opcji wyraz *läuft*, który poprawnie uzupełniał luki w obydwu zdaniach: *Peter _____ schneller als ich.* oraz *Der neueste Film mit Tom Cruise _____ diese Woche im Kino.*

Analiza wyników za zadania zamknięte wskazuje, że zdający nie mieli większych problemów z wyborem prawidłowych odpowiedzi. Jedynie zadanie 9.1., w którym wymagane było poprawne uzupełnienie minidialogu, okazało się nieco trudniejsze (56% poprawnych odpowiedzi). Co trzeci maturzysta wybrał błędną odpowiedź C. Jednak wskazany w niej przymimek *nach* prawidłowo uzupełniał tylko pierwsze zdanie.

Znacznie większym wyzwaniem dla abiturientów były zadania otwarte 10. i 11.

Zadanie 10.3. okazało się najtrudniejsze w całym arkuszu. Poprawnie rozwiązało to zadanie 19% zdających. Polegało ono na podaniu wyrazu, który poprawnie uzupełniał dwa zdania: *Der Tee ist mir zu _____.* oraz *Sie hustete _____, deshalb konnte sie nicht singen.* Poprawnym uzupełnieniem był przymiotnik *stark*. Zdający często wpisywali wyrazy, które poprawnie uzupełniały tylko pierwsze zdanie, np. *heiß*, *kalt*. Może to wynikać z przyzwyczajenia zdających podczas lekcji do uzupełnienia luk w pojedynczych zdaniach osobno, a nie uzupełnienia luk w kilku zdaniach tym samym wyrazem. W tym zadaniu zdający skoncentrowali się wyłącznie na pierwszym zdaniu, zapominając że oba zdania muszą być uzupełnione identycznym wyrazem, tak aby były logiczne i spójne. Wpisywane przez nich w pierwszym zdaniu przymiotniki *heiß* i *kalt* były im znane i naturalnie kojarzyły się z herbatą. Zdający jednak nie zwracali uwagi, czy prawidłowo uzupełniają one drugie zdanie.

Trudne okazało się również zadanie 11.1. Poprawnie rozwiązało je 20% zdających. W zadaniu należało uzupełnić lukę w zdaniu *Ich bin neugierig, wen Julia und Thomas zu _____ wollen.* Zdający często zapisywali błędną formę zaimka dzierżawczego np. *ihre*, *ihren*, *ihrem*, co oznacza, że nie znali oni rekcji czasownika *einladen* z przyimkiem *zu* oraz celownikiem. Wielu maturzystów nie potrafiło też zastosować po przyimku *zu* poprawnie odmienionego zaimka dzierżawczego. Część maturzystów odmieniała niepotrzebnie czasownik *einladen*, czasem zapisując go w formie imiesłowu czasu przeszłego. Przyczyną trudności w rozwiązaniu tego zadania było prawdopodobnie skoncentrowanie się wyłącznie na początku zdania i luce. Po luce w zdaniu występował czasownik modalny *wollen*, na który większość osób nie zwróciła uwagi, zapisując odmienioną formę czasownika *einladen*.

Zadanie 12. wymagało sformułowania e-maila na temat wystawy dotyczącej szkoły zdającego.

Zadanie 12. (0–12)

Wraz z grupą kolegów zorganizowaliście wystawę dotyczącą Waszej szkoły.

W e-mailu do kolegi z Niemiec:

- **wyjaśnij, z jakiej okazji została zorganizowana ta wystawa**
- **opisz jeden z eksponatów, który zaprezentowaliście na tej wystawie**
- **napisz, jaki problem pojawił się podczas przygotowywania wystawy i w jaki sposób został on przez Was rozwiązany**
- **przedstaw reakcję osób zwiedzających wystawę.**

Analiza wyników uzyskanych przez zdających za wypowiedź pisemną pokazuje, że tworzenie własnego tekstu nie przysporzyło maturzystom dużych trudności. Zdający uzyskali średnio 60% punktów.

Średni wynik w kryterium treści – 60% punktów – oznacza, że większość zdających potrafiła przekazać informacje wymagane w czterech podpunktach polecenia.

Sposób realizacji tych podpunktów był zróżnicowany. Największym problemem okazało się niewystarczające rozwinięcie poszczególnych podpunktów. Dużą trudność sprawiło zdającym wyjaśnienie, z jakiej okazji została zorganizowana wystawa. Najczęściej zdający pisali o jubileuszu szkoły. Czasami dodawali także, który jest to jubileusz, np. *Meine Schule feiert ein Jubiläum. Sie ist 100 Jahre alt.* Były to jednak tylko dwa minimalne odniesienia do treści pierwszego podpunktu polecenia. Zgodnie z zasadami oceniania, by realizację danego podpunktu polecenia można było uznać za rozwiniętą, konieczne jest przekazanie przynajmniej trzech komunikatywnych, minimalnych odniesień lub jednego bądź dwóch ale bardziej rozbudowanych, komunikatywnych odniesień, np. *Wir wollten unsere Schule den Schülern aus den Grundschulen in der Umgebung zeigen, deshalb haben wir diese Ausstellung organisiert.*

Realizacja drugiego podpunktu polecenia, czyli opis jednego z zaprezentowanych na wystawie eksponatów, nie sprawiła trudności większości zdającym. Opis przedmiotu jest jedną z podstawowych umiejętności określonych w podstawie programowej już dla pierwszego etapu kształcenia. Zdający opisywali głównie wygląd eksponatu – jego wielkość, kolorystykę czy materiał – a część z nich podawała także informacje o pochodzeniu lub twórcy, np. *Das Bild zeigte den ersten Direktor unserer Schule. Das Bild ist sehr alt. Ich finde, es ist etwa 100 Jahre alt.*

Trzeci podpunkt polecenia był elementem dwuczłonowym. Konieczne było opisanie problemu i przedstawienie sposobu jego rozwiązania. Realizując pierwszy człon polecenia, zdający nie musiał użyć wyrazu „ein/das Problem“, ale z kontekstu wypowiedzi musiało wynikać, że zdający pisze o problemie, który pojawił się podczas przygotowywania wystawy. Wielu zdających opisywało problem, jednak z kontekstu wynikało, że nie pojawił się on podczas przygotowań do wystawy, np. *In die Ausstellung sind viele Menschen gekommen. Das war ein Problem. / Der Raum war zu klein.* Taki sposób realizacji tego podpunktu polecenia był kwalifikowany maksymalnie na poziom „odniósł się”. Ponadto zaobserwowano, że bardzo wielu maturzystów wskazywało na problem związany z przygotowaniem do wystawy, lecz nie wspominało o jego rozwiązaniu lub czyniło to w sposób bardzo zdawkowy, np. *Wir hatten ein großes Problem, aber wir baten unseren Klassenlehrer um Hilfe.* Taki pobieżny sposób realizacji tego podpunktu polecenia był kwalifikowany maksymalnie na poziom „odniósł się”.

Przedstawienie reakcji osób odwiedzających wystawę nie było trudne dla zdających. Często przytaczali opinie odwiedzających na temat wystawy, np. *Die Besucher sagten, dass die Ausstellung sehr interessant war.* Część zdających opisywała także zachowania zwiedzających, np. *Die Besucher haben viele Fotos gemacht. Alle haben gesagt, dass die Ausstellung toll war.*

W kryterium spójności i logiki wypowiedzi średni wynik wyniósł 67%. Większość prac była spójna i logiczna. Jednak zdarzały się usterki zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu.

W ocenie kryterium zakresu środków językowych zdający otrzymywali średnio 54% punktów. W wielu wypowiedziach zdających zauważono brak użycia precyzyjnych sformułowań w wypowiedzi. Zdający stosowali przeważnie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości.

Spójrzmy na poniższy przykład wypowiedzi pod kątem zastosowanych środków językowych.

Lieber Leon,

meine Schulkameraden und ich haben eine Ausstellung zum Thema „Meine Schule“ organisiert.

Wir haben das Ausstellung organisiert, weil es ein National educationstag war. Unsere Lehrer hat uns motiviert. Wir möchten eine Werbung für unsere Schule machen. Wir haben unsere Schulezeitung auf die Ausstellung präsentiert. Es ~~war~~ war viel Fotos im unsere Zeitung. Es war Fotos und Texts von unsere Lehrer und Schules Director. Wir hatten ein Problem. Zwei Menschen von meine Schulkameraden sind fast geschlafen. Sie sind zur Ausstellung nicht gekommen. Zum Glück ich und meine ~~Freunde~~ Freunde haben alles gut organisiert. Die Menschen, die unsere Ausstellung sehest, waren neugierig. Sie haben viele Fragen hat. Sie waren glücklich. Ich bin sehr glücklich, weil ~~ich~~ ich habe eine gute Arbeit gemacht.

Das ist alles von mir.

Bis bald!

Dein XYZ

W tej wypowiedzi zakres środków językowych został oceniony na 2 punkty.

Zdający zastosował kilka precyzyjnych sformułowań, np. szyk zdania końcowego po spójniku *weil* (*Wir haben das Ausstellung organisiert, weil es ein National educationstag war.*), rekcję rzeczownika (*Wir möchten eine Werbung für unsere Schule machen.*) czy przydawkę rozwiniętą (*Die Menschen, die unsere Ausstellung sehest, waren neugierig.*). Ponadto zdający zapisał adekwatne do tematu słownictwo np. *motivieren*, *neugierig*. Liczba tych precyzyjnych sformułowań nie jest jednak wystarczająca, by przyznać 3 punkty w ocenie zakresu środków językowych.

Kolejna wypowiedź pisemna jest przykładem zastosowania ograniczonego zakresu środków językowych przez zdającego.

**Lieber Leon,
meine Schulkameraden und ich haben eine Ausstellung zum Thema
„Meine Schule“ organisiert.**

Meine Schule ist sehr alt, 100 Jahre alt.
Der Direktor sagt, dass ich und meine
Freunden müssen eine Ausstellung zum
Thema „Meine Schule“ organisiert.
Meine Schulkameraden und ich haben
eine Ausstellung organisiert. Wir wollen
unser Schule präsentieren. Ich habe
Informationen über Schule und alten
Fotos von Schule gesucht. Ich habe
Fotos im Schulkorridor gezeigt.
Ein Foto war sehr schön. Auf Foto
war alte Schule und alte Lehrer.
Ich wollte auch Informationen über
Schule drucken. Ich habe Problem.
Die Drucker war kaputt. Ich kann
Informationen nicht drucken. Mein
Freund hilft mir, Er hat gut
Drucker nach Hause. Er hat Infor-
mationen gedruckt. Eine Ausstellung
zum Thema „Meine Schule“ alle
Leute finden super. Mein Freund
hat gesagt, alten Fotos sind gut.
Sie haben mein Freund gefallen.
Das ist alles!

Viele Grüße
XYZ

W powyższej wypowiedzi użyte są głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości zarówno wśród struktur leksykalnych (np. *sehr alt*, *Fotos*, *sehr schön*, *kaputt*, *super*, *gut*) jak i struktur gramatycznych. Zdający stosuje przede wszystkim proste zdania, poza jednym zdaniem, w którym użył spójnika *dass*, jednak zastosował po nim niewłaściwy szyk zdania. Trudność sprawiło zdającemu zapisanie zdań w czasie przeszłym. Zdający zapisał niewłaściwe formy czasowników w czasie Perfekt. Także formy czasowników modalnych są niepoprawne. Słownictwo zastosowane przez zdającego jest mało wyszukane.

Na podstawie analizy wyników uzyskanych przez zdających w ocenie kryterium zakresu środków językowych można stwierdzić, że wskazane jest rozwijanie u zdających umiejętności stosowania bardziej zróżnicowanych i precyzyjnych struktur językowych. W wielu wypowiedziach pisemnych na poziomie podstawowym dominują środki o wysokim stopniu pospolitości, a trudność zdającym sprawia poprawne wykorzystanie form gramatycznych, zwłaszcza w czasach przeszłych i w konstrukcjach złożonych. Podniesienie jakości wypowiedzi wymaga więc świadomego poszerzania zasobu leksykalnego oraz ćwiczenia różnorodnych struktur składniowych.

Średni wynik w kryterium poprawności środków językowych wyniósł 51%. W wielu wypowiedziach zdający popełnili liczne błędy językowe oraz ortograficzne. Częstym problemem było nieprawidłowe tworzenie zdań w czasie przeszłym.

Poziom rozszerzony

Maturzyści, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym, uzyskali średnio 62% punktów.

Najwyższy średni wynik zdający osiągnęli za zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 63%). Nieco gorzej poradzili sobie z rozwiązaniem zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu oraz zadań sprawdzających rozumienie tekstów pisanych (w obydwu obszarach średni wynik – 62%). Najtrudniejsze natomiast okazało się tworzenie wypowiedzi pisemnej (średni wynik – 61%). Różnice pomiędzy wynikami za poszczególne umiejętności są minimalne, zatem można stwierdzić, że zdający opanowali je na podobnym poziomie.

W obszarze rozumienia ze słuchu łatwiejsze było dla zdających rozwiązanie zadań zamkniętych (średni wynik – 63%) niż rozwiązanie zadań otwartych (średni wynik – 59%).

Za zadania sprawdzające znajdowanie w wypowiedzi określonych informacji (zadania 1.3.–1.5., 2.1.–2.5. oraz 3.1.–3.4.) zdający uzyskali średnio wynik 62% punktów.

Przyjrzyjmy się bliżej najtrudniejszemu i najłatwiejszemu zadaniu spośród zadań zamkniętych w tej części arkusza.

Fragment zadania

- A. Diese Person hat durch die neue WG ihre Liebe gefunden.
- B. Diese Person hat die Suche nach einer Unterkunft aufgegeben.
- C. Für diese Person ist die Entfernung der Wohnung von der Uni entscheidend.
- D. Diese Person hat die Wohnung dank ihrem sympathischen Auftreten bekommen.
- E. In der ersten gefundenen Unterkunft hat diese Person ihre Sachen nicht ausgepackt.
- F. Für diese Person ist es nach langer Suche nicht mehr wichtig, wo die Wohnung liegt.

2.1. Nummer 1	2.5. Nummer 5
D	E

Fragment transkrypcji:

Nummer 1

Die Suche nach einer Unterkunft war nicht so einfach. Ob die Wohnung in Uni-Nähe oder weit von der Uni liegt, war mir egal. Trotzdem konnte ich lange nichts finden. Mitte September besichtigte ich eine Wohnung, in die ich mich sofort verliebt habe. Sie war preislich fair und absolut super. Ich hatte allerdings Angst, dass mein niedriges Einkommen die Vermieterin abschrecken könnte. Am nächsten Abend rief mich die Vermieterin an. Ich sei ihr so sympathisch gewesen, sagte sie, dass sie sich trotz der finanziell besser aufgestellten Konkurrenz für mich entschieden habe.

Nummer 5

Mit der Wohnungssuche fing ich erst im September an, und das war ein Fehler. Ich habe zwar ein winziges Zimmer gefunden, dort gab es aber weder einen Schreibtisch noch einen Kleiderschrank. Die Kartons mit meinen Klamotten standen ungeöffnet herum, weil ich jeden Tag hoffte, endlich etwas Besseres zu finden. Die meisten Wohnungen waren aber entweder nicht bezahlbar oder sie waren schon weg. Als ich schon fast am Verzweifeln war, fand ich endlich doch eine Wohnung. Es war ein schönes Gefühl, endlich meine Klamotten aus den Kisten zu holen.

Zadanie 2.1. okazało się najtrudniejsze. Prawidłowo rozwiązało je 52% maturzystów. Na poprawną odpowiedź **D.** wskazywały zdania: *Am nächsten Abend rief mich die Vermieterin an. Ich sei ihr so sympathisch gewesen, sagte sie, dass sie sich trotz der finanziell besser aufgestellten Konkurrenz für mich entschieden habe.* Kluczowe dla jej udzielenia było zrozumienie wyrazu *Auftreten* i połączenie go z informacją o dobrym pierwszym wrażeniu, które osoba poszukująca mieszkania zrobiła na właścicielce. Spośród pozostałych odpowiedzi zdający najczęściej wybierali C. i F. (łącznie ok. 32% zdających). Zarówno zdanie C. jak i F. dotyczyło położenia mieszkania, o którym mowa jest w wypowiedzi nr 1, jednak w zupełnie innym kontekście. Z wypowiedzi nr 1 wynika, że położenie mieszkania w ogóle nie było ważne dla osoby mówiącej. Zdanie F. informuje natomiast o tym, że położenie staje się nieważne dopiero po długich poszukiwaniach mieszkania, a zdanie C. o tym, że to odległość mieszkania od uniwersytetu jest decydująca.

Zadanie 2.5. okazało się najłatwiejsze. Poprawnie rozwiązało je 79% zdających. Wskazanie poprawnej odpowiedzi **E.** wymagało zrozumienia fragmentu wypowiedzi nr 5 o tym, że kartony z ubraniami stały nierozpakowane, ponieważ osoba mówiąca cały czas miała nadzieję na znalezienie lepszego mieszkania.

Spośród zadań otwartych, które sprawdzały znajdowanie w wypowiedzi określonych informacji, najtrudniejsze okazało się zadanie 3.2. Zadanie to poprawnie rozwiązało 38% zdających.

Fragment zadania**3.2. Welche Panne ist Herrn Jekle in der Küche passiert?**

Er hat ungewollt den Feueralarm ausgelöst.

Fragment transkrypcji:

Journalistin: Beim Kochen kann manchmal etwas schief gehen. Wie gehen Sie mit Pannen um?

Herr Jekle: Pannen passieren auch den Besten, das bleibt nicht aus, wenn man sechs bis sieben Gerichte auf einmal kocht. Meine Schüler können dann sehen, dass Fehler dazugehören. Zum Glück passierte es mir noch nie, dass ich z. B. Salz statt Zucker in einen Kuchen gab. Ich habe bisher auch noch nie eine Suppe versalzen. Doch einmal habe ich mit meinen Schülern beim Probebacken ungewollt den Feueralarm ausgelöst. Die Feuerwehr wurde

alarmiert und kam so schnell, dass wir keine Chance hatten, Bescheid zu geben, dass überhaupt nichts brennt.

Udzielenie poprawnej odpowiedzi w zadaniu 3.2. wymagało zrozumienia fragmentu wypowiedzi, w której pan Jekle informuje o możliwych błędach podczas gotowania kilku potraw jednocześnie i wspomina jedno niefortunne wydarzenie z jego udziałem, jakim było nieumyślne wywołanie alarmu przeciwpożarowego. To właśnie o tę sytuację zdający jest pytany w zadaniu 3.2. Oczekowaną odpowiedzią było: *Er hat ungewollt den Feuersalarm ausgelöst.*, ale akceptowane były także odpowiedzi wskazujące na sam alarm przeciwpożarowy, np. *Er hat die Feuerwehr alarmiert. / Feuersalarm wurde beim Backen ausgelöst.* Ponieważ pytanie wyraźnie dotyczyło wpadki, która przydarzyła się panu Jeklemu podczas gotowania, za prawidłowe nie mogły zostać uznane odpowiedzi wskazujące na sytuacje, których pan Jekle sam nie doświadczył (*Er gab Salz statt Zucker in einen Kuchen.*). Nieakceptowane było także uzupełnienie luki informacją o pożarze, o którym nie ma mowy w tekście (*Da gab es Feuer in der Küche.*). Takie odpowiedzi zdających wskazywały na niezrozumienie wypowiedzi i uznane zostały za niepoprawne.

W tej części arkusza sprawdzane były także trzy inne umiejętności: wyciąganie wniosków wynikających z informacji zawartych w wypowiedzi (zadanie 1.1.), odróżnianie informacji o faktach od opinii (zadanie 1.2.) oraz określanie głównej myśli fragmentu wypowiedzi (zadanie 1.6.). Zadania te okazały się umiarkowanie trudne (odpowiednio: 66%, 56% i 58% poprawnych odpowiedzi).

Przyjrzyjmy się zadaniu, które stanowiło największe wyzwanie spośród wymienionych powyżej.

1.2. Welche Feststellung ist laut dem Text eine Tatsache und nicht nur eine Meinung?

- A. Klassenfahrten mit dem Flugzeug sind zu teuer.
- B. An Hamburger Schulen wird bei jeder vierten Klassenfahrt das Flugzeug benutzt.
- ☒ C. Zehn Prozent der Klassenfahrten an Hamburger Schulen werden mit dem Flugzeug unternommen.

Transkrypcja:

Das Flugzeug wird als Transportmittel für Klassenfahrten immer populärer. Umweltschützer schlagen Alarm: Angeblich nutzen die Hamburger Gymnasien bei jeder vierten Klassenfahrt das Flugzeug. Doch die Situation ist bei Weitem nicht so dramatisch, wie es in den Medien dargestellt wird. Die Angaben der Hamburger Schulbehörde belegen, dass nur zehn Prozent der Klassenfahrten per Flugzeug erfolgen. Dass nicht jeder Flug notwendig ist, ist klar. Aber der Pressesprecher der Schulbehörde merkt an, dass die Eltern unterschiedliche Standpunkte zu Klassenfahrten mit diesem Transportmittel haben. Für manche ist Fliegen manchmal günstiger als Bahnfahren. Andere wiederum behaupten, dass die Kosten der Flugreisen einfach zu hoch sind.

W zadaniu 1.2. zdający mieli za zadanie rozróżnienie informacji, która jest faktem od opinii. Oparte ono było na tekście o wycieczkach samolotowych organizowanych przez szkoły w Hamburgu. W wypowiedzi informacja ze zdania **C.** o tym, że 10% wycieczek szkolnych w Hamburgu odbywa się samolotem, poprzedzona była zwrotem wskazującym na to, że jej źródłem są dane władz oświatowych. Niecałe 30% zdających błędnie uznało stwierdzenie zawarte w odpowiedzi B. za fakt, jednak informacja o tym, że co czwarta wycieczka organizowana jest samolotem, poprzedzona została w tekście wyrazem *angeblich*, który wyraźnie wskazuje, że jest to tylko przypuszczenie ekologów.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych zdający lepiej poradzili sobie z zadaniami zamkniętymi (średni wynik – 64%) niż z zadaniami otwartymi (średni wynik – 55%).

Za zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji zdający osiągnęli w tej części arkusza średni wynik 66%.

Wyniki uzyskane przez zdających za poszczególne zadania zamknięte sprawdzające tę umiejętność (zadania 4.1.–4.2., 4.4.–4.5., 6.1.–6.2.) były wysokie (od 61% punktów za rozwiązanie zadania 6.2. do 85% punktów za rozwiązanie zadania 4.4.). Zadanie 4.4. okazało się też najłatwiejszym zadaniem dla zdających w całym arkuszu. Zdający bez problemu dopasowali fragment tekstu wyjaśniający różnice między rozumieniem komplementów we wschodnich i zachodnich kulturach do zdania stwierdzającego, że ranga komplementów w różnych miejscach na świecie nie jest taka sama.

Dużo większą trudność stanowiły zadania otwarte sprawdzające umiejętność znajdowania określonych informacji (średni wynik – 55%). Rozwiązanie zadania otwartego w tej części arkusza polegało na uzupełnieniu fragmentów zdań odnoszących się do tekstu dotyczącego fenomenu listów „wysyłanych” w butelkach. Zadanie to wymagało poza zrozumieniem treści tekstu również dopasowania wpisywanej informacji do otoczenia luki.

Zadania 6.5. oraz 6.7. okazały się najtrudniejsze (odpowiednio – 51% i 50% poprawnych odpowiedzi). Przyjrzyjmy się bliżej tym zadaniom.

Fragment zadania

Die meisten Absender der Flaschenpostbriefe, die Oliver Lück gelesen hat, wollten erfahren, **6.5. an welchem Ort ihre Flasche gefunden wurde**.

Als Oliver Lück seinen Flaschenpostautomaten am Strand aufstellte, reagierten viele Menschen **6.7. verwundert / mit Erstaunen** auf den ersten Anblick des Automaten.

Fragment tekstu:

Was schreiben die Autoren der Flaschenpostbriefe? Im Grunde ist es ihnen egal, wer die Flasche findet und was er von ihrer Botschaft hält. Die Mehrheit der Flaschenpost-Schreiber gibt ihre Anschrift an und bittet um einen Rückbrief mit der Nachricht, an welchem Ort ihre Flasche gefunden wurde.

(...)

Vor sechs Jahren bin ich auf die Idee gekommen, einen Flaschenpostautomaten am Strand aufzustellen. Für ein paar Euro konnte man von meinem Automaten die Utensilien

für eine Flaschenpost bekommen. Natürlich war ich neugierig, wie die Menschen auf meine Idee reagieren würden. Ich hoffte, dass sie die Utensilien sofort mit Begeisterung kaufen und eine Flaschenpost ins Meer werfen würden. Stattdessen waren viele Menschen verwundert über meine Idee. Sie blieben vor dem Automaten mit Erstaunen stehen. Das hatte ich nicht erwartet. Natürlich erklärte ich ihnen, was es mit dem Automaten auf sich hatte. Erst dann kauften einige Menschen die Flaschen, das Papier und den Stift und schickten ihre Flaschenpost auf die Reise.

Za poprawne w zadaniu 6.5. uznawane były wszystkie odpowiedzi wskazujące na chęć dowiedzenia się przez nadawców listów w butelce, dokąd dotarła ich butelka, np.: *wo ihre Flasche gefunden wurde / wohin ihre Flaschen gereist sind*. Akceptowane były również odpowiedzi zawierające błędy językowe niezakłócające komunikacji, np. *wo ihr Flasche gefunden wurde*. Za niepoprawne uznane zostały takie odpowiedzi, które zawierały przepisane i czasem nieumiejętnie przekształcone fragmenty tekstu niepasujące do otoczenia luki, np.: *im Grunde ist es ihnen egal / eine Anschrift gegeben und schreiben, an welchem Ort ihre Flasche gefunden wurde*. Maturzyści wpisywali też często odpowiedzi niezgodne z treścią tekstu, np. *wer ihre Flasche gefunden hat*, a niektórzy z nich nie podejmowali w ogóle próby rozwiązania tego zadania.

W zadaniu 6.7. należało określić reakcję ludzi na ustawiony na plaży automat służący do wysyłania listów w butelce. Oczekiwano odpowiedzi wskazującej na zdziwienie (*verwundert*) lub zaskoczenie (*mit Erstaunen*). Akceptowane były również odpowiedzi synonimiczne (*erstaunt / mit Verwunderung / überrascht*). Wielu zdających słusznie rozpoznało, że lukę należy uzupełnić informacją o reakcji, jednak błędnie podawali oni jako reakcję zachwyt. Określenie *mit Begeisterung* wprawdzie pojawiło się w tekście, jednak w innym kontekście. Dotyczyło reakcji oczekiwanej przez autora tekstu, a nie faktycznej reakcji ludzi.

Spośród zadań zamkniętych w obszarze rozumienia tekstów pisanych najtrudniejszą umiejętnością było rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu (średni wynik za zadania 5.1.–5.4. – 54%). Zadanie 5. oparte było na tekście dotyczącym historii dronów oraz różnych form ich wykorzystania – zarówno do celów prywatnych jak i przez służby niosące ludziom pomoc. Rozwiązanie tego zadania wymagało zrozumienia leksyki odnoszącej się do nowych technologii, a także umiejętności logicznego łączenia zdań w spójny tekst. Stanowiło to sporą trudność dla zdających. W tej wiązce zadań znalazło się najtrudniejsze zadanie w tej części arkusza, którym okazało się zadanie 5.2.

Fragment zadania

In den Folgejahren entwickelten sich die Drohnen rasant weiter. Vor allem die Sensoren, Kameras und Akkus wurden kontinuierlich verbessert. Inzwischen gibt es Drohnen für ein paar Hundert Euro, die leistungsfähiger sind als Modelle, die vor ein paar Jahren mehrere Tausend Euro gekostet haben. **5.2. F** Am häufigsten trifft man Drohnen freilich bei der Foto- und Videoproduktion an. Egal, ob Hobbyfotograf oder professioneller Dienstleister, eine Drohne für Luftaufnahmen darf heutzutage nicht mehr fehlen.

- A.** Sie gehört zum Standard der modernen Bildmontage und ermöglicht, Fotos und Videos aus der Vogelperspektive zu erstellen. Drohnen übernehmen heute Aufgaben, die früher nur mit Hubschraubern zu erledigen waren.
- F.** All das hat natürlich auch dazu geführt, dass Drohnen heutzutage in immer mehr Bereichen unseres Lebens zum Einsatz kommen.

W zadaniu 5.2. prawidłową odpowiedź **F.** wybrało 44% maturzystów. We fragmencie poprzedzającym lukę mowa jest o poprawie jakości czujników, baterii, samych kamer współczesnych dronów, a także o niższej cenie w stosunku do ceny wcześniejszych modeli. Zdanie, które należało wstawić do luki, odnosi się do wymienionych elementów, informując, że to wszystko doprowadziło do szerokiego zastosowania dronów w naszym życiu. Kolejne zdanie podaje jeden z przykładów ich zastosowania, jakim jest przygotowywanie materiałów fotograficznych i video (*Foto- und Videoproduktion*). To właśnie zdanie po luce 5.2. najprawdopodobniej wpłynęło na błędny wybór odpowiedzi A. przez 23% zdających. Mogli się oni zasugerować podobnymi wyrazami występującymi we fragmencie A.: *Foto* i *Video*. Jednak fragment A. nie pasuje gramatycznie do otoczenia luki ze względu na użyty w nim czasownik w liczbie pojedynczej oraz nie stanowi logicznego uzupełnienia tekstu, ponieważ informuje o możliwościach współczesnych dronów w nowoczesnej fotografii i filmografii, a to zostało zasygnalizowane dopiero w zdaniu po luce 5.2.

Oprócz umiejętności znajdowania w tekście określonych informacji oraz umiejętności rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu w tej części arkusza sprawdzano także umiejętność wyciągania wniosków z informacji zawartych w tekście (średni wynik za zadania 4.3. i 6.4. – 66%) oraz umiejętność układania informacji w określonym porządku (50% poprawnych odpowiedzi za zadanie 6.3.)

Spośród wymienionych wyżej zadań najwięcej trudności sprawiło zdającym zadanie 6.3.

6.3. Was geschah in Opas Geschichte als Erstes?

- A.** Der Fischer fuhr mit seinem Kutter nach Baltrum.
- B.** Der Fischer erfuhr, dass die Köchin Meta hieß.
- C.** Der Fischer fragte Inselbewohner nach Meta.
- (D.)** Der Fischer kaufte eine Puppe für Meta.

Fragment tekstu:

„Im Frühling war es endlich so weit: Seine erste Kutterfahrt führte den Fischer nach Baltrum. An Bord hatte er ein niedliches Püppchen mit roten Zöpfen, das er in seinem Dorf gekauft hatte. Als er auf Baltrum ankam, fragte er mehrere Leute nach einem Mädchen namens Meta. Aber niemand wusste etwas von dem Mädchen. Nun stand der Fischer mit einer Puppe mitten auf Baltrum! Da hatte er erst mal Hunger. Im „Inselkrug“ bestellte er einen Fisch. Nebenbei erfuhr er, dass die junge Frau, die in der Küche arbeitete, Meta hieß.“

W zadaniu 6.3. należało wskazać wydarzenie z opowiadania dziadka, które miało miejsce najwcześniej. Prawidłowa odpowiedź **D.** mówiąca o tym, że rybak miał na pokładzie lalkę, którą zakupił w swojej miejscowości, zawarta była w drugim zdaniu przytoczonego fragmentu. Wcześniej mowa jest o wyprawie rybaka na wyspę Baltrum. Odpowiedź A. zawierająca informację o wyruszeniu przez rybaka kutrem na wyspę została wybrana przez 33% zdających, którzy prawdopodobnie zasugerowali się informacją podaną na samym początku tekstu i potraktowali ją jako najwcześniejsze wydarzenie, jednak kupienie lalki przez rybaka odbyło się zanim wyruszył on w drogę na wyspę Baltrum. Kiedy już tam dotarł, nie mógł kupić lalki, gdyż na wyspie nie było sklepów z zabawkami. Tę informację pomocną w ustaleniu kolejności wydarzeń zdający mogli przeczytać w poprzednim akapicie: *Aber es gab keinen Spielzeugladen auf der Insel.*

Za rozwiązanie zadań sprawdzających znajomość środków językowych zdający uzyskali średni wynik 63%. W tej części arkusza największą trudność sprawiły zdającym zadania otwarte: zadanie 8. (średni wynik – 60%) oraz zadanie 9. (średni wynik – 47%). Za rozwiązanie zadań zamkniętych maturzyści uzyskali średnio 74% punktów.

Najłatwiejszym spośród zadań sprawdzających znajomość środków językowych okazało się zadanie 7.2. Wszystkie spójniki podane w opcjach odpowiedzi (*dass, bevor, indem, obwohl*) wymagały zastosowania szyku końcowego i gramatycznie pasowały do luki, dlatego kluczowa w tym przypadku była znajomość znaczenia poszczególnych spójników. Żeby zdanie: *Dazu gehört bestimmt auch der Spruch: „Nach dem Essen musst du eine Stunde warten, 7.2. _____ du ins Wasser gehst.”* miało sens i tekst był logiczny, jedyną prawidłową opcją mógł być spójnik zdania czasowego *bevor*, który wybrało 81% maturzystów.

Zadanie 8. wymagało znalezienia każdorazowo jednego wyrazu, który poprawnie uzupełnia trzy różne zdania. Najtrudniejsze okazało się zadanie 8.4.

8.4. _____ *kurz* _____

Er hat hier sehr _____ gearbeitet, nur ein paar Tage.

Sie trägt ihre Haare immer ganz _____.

Er antwortete immer _____ und bündig.

Prawidłowym uzupełnieniem trzech powyższych zdań jest wyraz *kurz*. Zadanie to poprawnie rozwiązało 51% maturzystów. Prawie połowa zdających prawdopodobnie nie zna zwrotu frazeologicznego *kurz und bündig*.

W zadaniu 9. wymagane było przekształcenie fragmentu zdania w taki sposób, aby zachować sens zdania wyjściowego. Największym wyzwaniem okazały się w tym przypadku zadania 9.1. i 9.3. Oba te zadania poprawnie rozwiązało 39% maturzystów.

9.1. Sie gehen regelmäßig zum intensiven Training in den Park.

Sie gehen regelmäßig in den Park, um dort ***intensiv zu trainieren***.

9.3. Damit Igor den Zug nicht verpasst, muss er sich beeilen.

Igor muss sich beeilen, sonst ***verpasst er den Zug***.

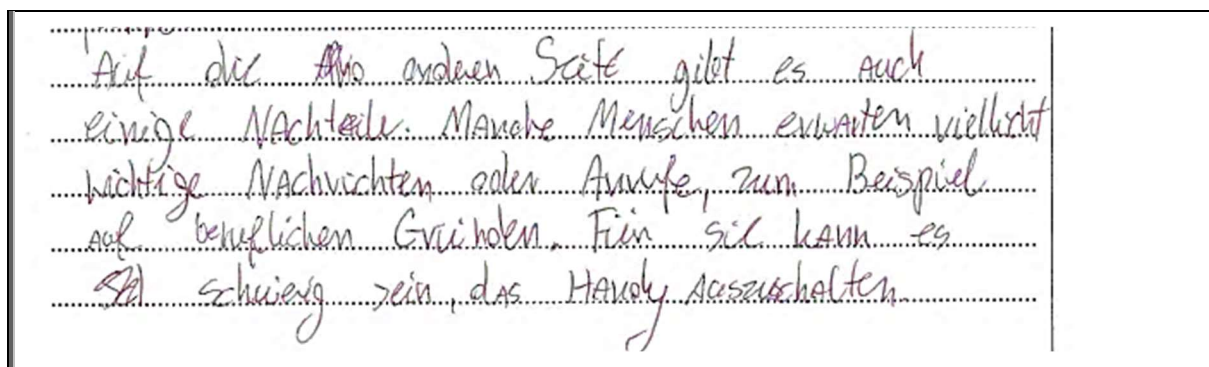
Głównym problemem zdających w przypadku zadania 9.1. było pominięcie wyrazu *zu*, który stanowi niezbędny element konstrukcji bezokolicznikowej. Natomiast w przypadku zadania 9.3. najczęstszym błędem było pominięcie rodzajnika lub zastosowanie niepoprawnego szyku wyrazów w zdaniu.

Ostatnią część arkusza stanowiła wypowiedź pisemna. Za jej sformułowanie zdający otrzymali średnio 61% punktów możliwych do uzyskania. Maturzyści mieli do wyboru napisanie rozprawki „za i przeciw” na temat zwyczaju wyłączania telefonów komórkowych na czas wspólnych rodzinnych posiłków lub artykułu do gazety szkolnej na temat dnia otwartych drzwi szkoły wyższej. W artykule mieli opisać najciekawszy punkt programu dnia otwartych drzwi oraz poinformować o problemie organizacyjnym, który pojawił się w trakcie tego wydarzenia.

Wyniki maturzystów w kryterium zgodności z poleceniem pokazują, że większość z nich dość dobrze poradziła sobie z realizacją elementów treści i formy (średni wynik za zgodność z poleceniem – 63%). W kryterium spójności i logiki maturzyści osiągnęli średni wynik 68%. Za zakres środków językowych oraz poprawność środków językowych maturzyści osiągnęli niższe wyniki (średni wynik wyniósł odpowiednio: 56% i 52%).

Elementy formy zostały przeważnie wysoko ocenione. Spośród elementów treści natomiast największym wyzwaniem okazało się wieloaspektowe rozwinięcie elementów tematu.

Duża grupa zdających wybrała rozprawkę, być może z uwagi na bliższy ich codzienności temat. Zdający w większości nie mieli problemów z doбором argumentów, choć dało się zauważyć, że zdecydowanie lepiej realizowali element pierwszy, czyli zalety wyłączania telefonów w czasie wspólnych posiłków niż element drugi dotyczący wad takiego rozwiązania. Element drugi był częściej omawiany powierzchownie, np. zdający jako argument podawali *jakiś ważny telefon, jakiś ważny mail, którego nie będą mogli odebrać*. Poniżej przykład takiej właśnie realizacji drugiego elementu tematu, który został oceniony na poziom 1.

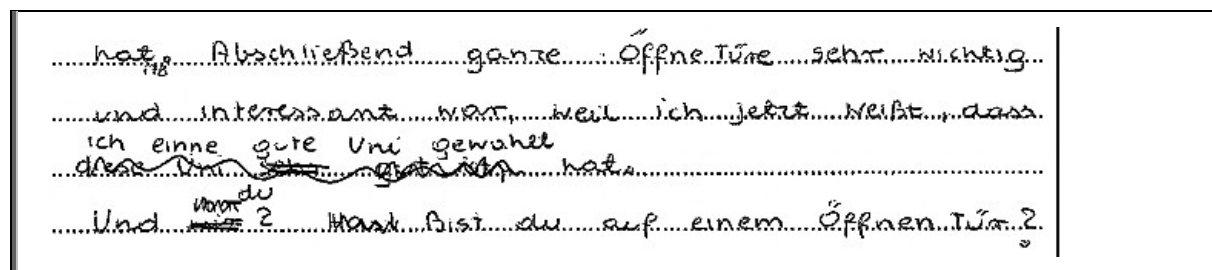

Można też było dostrzec pewną prawidłowość, że z reguły wyższy poziom umiejętności językowych zdającego i większa swoboda przekazywania myśli łączyły się z lepszą realizacją i ciekawszymi argumentami. W przypadku niższego poziomu języka błędy najczęściej powodowały zakłócenia w komunikacji i odbijało się to negatywnie na ocenie realizacji kryteriów oceny pracy pisemnej. Wypowiedzi pisemne wielu maturzystów były wtedy mało precyzyjne ze względu na ubogą leksykę, a błędy językowe często zakłócały komunikację.

Można z tego wysnuć wniosek, że temat był dla zdających dość przystępny, ale umiejętności językowe wpływały w decydujący sposób na realizację i ocenę wypowiedzi pisemnej. Zdarzało się też dość często, że zakończenie było schematyczne lub powierzchowne.

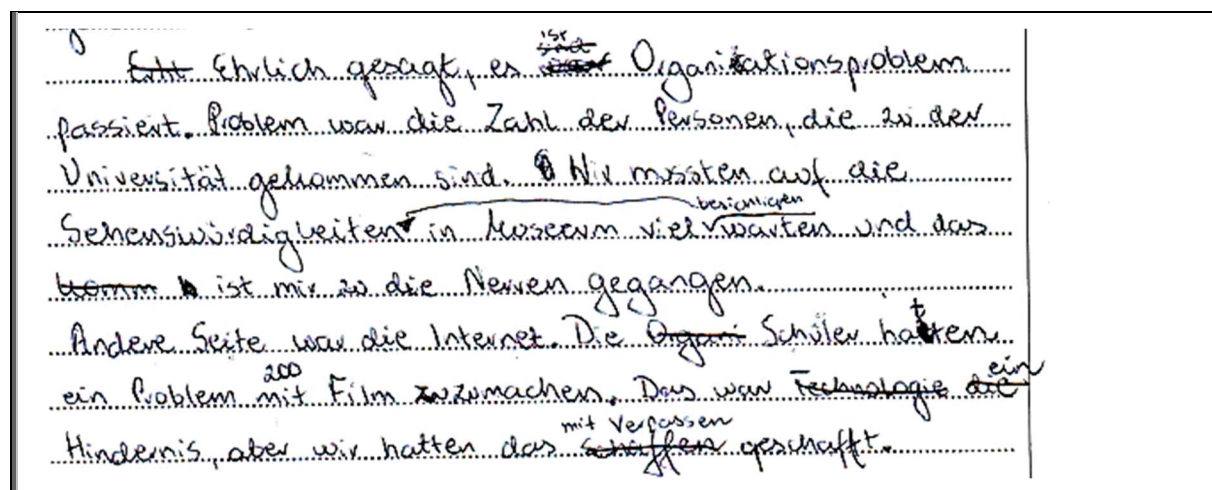
Dużo mniejsza grupa podjęła się pisania artykułu. Z reguły pamiętali oni o konieczności zatytułowania go i realizowali oba elementy tematu. Niektórzy, zamiast słownictwa charakterystycznego dla szkoły wyższej, stosowali sformułowania odnoszące się do szkoły średniej, np. *Lyzeum*, *Sportlyzeum*, *Klassenräume*. Przytaczane przykłady i kontekst świadczyły raczej o tym, że były to problemy językowe niż niezrozumienie tematu. W takich sytuacjach, zgodnie z zasadami oceniania, realizacja części pracy, w której pojawił się ten problem, oceniana była na poziom niższy.

Zdarzało się, że zdający rozpoczynali lub kończyli swoją wypowiedź w sposób charakterystyczny dla listu. Jeśli w pracy zdającego, pomijając zwroty typowe dla listu, można było wyodrębnić tytuł, wstęp i zakończenie, realizacja wymienionych elementów treści i formy oceniana była zgodnie z tabelami A. i B. zamieszczonymi w zasadach oceniania. Sama obecność zwrotów typowych dla listu nie powodowała automatycznie obniżenia oceny. Poniżej przykład zakończenia pracy, która zawiera zwrot charakterystyczny dla listu.

W przytoczonym fragmencie autor pracy podsumował wydarzenie, w którym uczestniczył. Stwierdził, że było interesujące i w tym samym zdaniu krótko uzasadnił dlaczego. Zakończył swoją wypowiedź zwrotem do adresata: *A ty? Czy jesteś... (fragment niekomunikatywny)?* Takie zakończenie zostało uznane za schematyczne i ocenione na poziom 1.

Innym problemem zaobserwowanym w pracach niektórych zdających był brak wyraźnego zakończenia. Jeśli w wypowiedzi pisemnej nie dało się wyodrębnić zakończenia, element treści, jakim jest zakończenie, oceniany był na poziom 0. Poniżej przykład pracy, która ilustruje wspomniany problem.

Zdający omawia drugi element tematu i na tym kończy swoją wypowiedź. Ostatnie zdanie odnosi się do problemu z filmem, z którym uczestnicy wydarzenia poradzili sobie. Brakuje podsumowania wypowiedzi, dlatego zakończenie pracy zostało ocenione na poziom 0.

Dwa ostatnie przykłady pokazują również inny, bardziej globalny, problem maturzystów przystępujących do egzaminu z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym. Niski poziom umiejętności językowych utrudniał skuteczne przekazanie treści. Przykładowo sformułowanie *ganze Öffne Türe* jest niekomunikatywne. Zdający chciał zapewne napisać *der Tag der offenen Tür*, jednak popełnił błędy, które zmieniają znaczenie przekazu. Użycie czasownika „otwierać” w formie rozkazującej *Öffne* w największym stopniu zaburza w tej sytuacji przekazanie komunikatu.

Zdający z różnym rezultatem realizowali zadanie, jakim jest wypowiedź pisemna. Wyraźnie widać, że wyższy poziom opanowania umiejętności językowych przekładał się na wyższą ocenę również w kryterium zgodności z poleceniem.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka niemieckiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z maturzystami w kolejnych latach:

- ❖ Wybór przez zdających odpowiedzi w zadaniach zamkniętych, zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym, opiera się często na powtarzających się w tekście i zadaniu pojedynczych wyrazów. Brakuje przy tym rozumienia powiązań między wyrazami, wynikającymi najczęściej z zależności gramatycznych. Istotne jest zatem, aby przygotowując uczniów do rozwiązywania zadań opartych o tekst, zachęcać ich do wnikliwej analizy najpierw treści zadania, a następnie samego tekstu. Uczniowie powinni uważnie wysłuchać do końca nagrania lub przeczytać tekst, a także być w stanie wskazać fragment tekstu, który uzasadnia wybór poprawnej odpowiedzi oraz podać powody odrzucenia pozostałych opcji. Po wybraniu poprawnej odpowiedzi należy zawsze upewnić się, że żaden jej element nie jest sprzeczny z tekstem.
- ❖ Na poziomie podstawowym i rozszerzonym najtrudniejszą umiejętnością sprawdzaną w obszarze rozumienia wypowiedzi pisemnych była umiejętność rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu. Tego typu zadania wymagają uważnego przeczytania fragmentu tekstu zarówno przed luką jak i po luce, tak aby dopasować fragment, który logicznie uzupełni tekst. Nie należy sugerować się pojedynczymi wyrazami. Dobrym ćwiczeniem językowym, opartym na leksyce, ale też zwracającym uwagę na spójność i logikę tekstu, może być rozsypanka zdaniowa. Proponuje się, aby uczniowie mieli za zadanie połączyć tekst podzielony wcześniej na dwu- lub trzyzdaniowe fragmenty. Powinni jednocześnie umieć wskazać, jakie elementy tekstu decydują o doborze kolejnych fragmentów, tak aby powstała z nich logiczna całość.
- ❖ Na poziomie podstawowym trudne dla zdających okazały się zadania sprawdzające umiejętność odróżniania informacji o faktach od opinii. Pomocne w doskonaleniu tej umiejętności może okazać się interdyscyplinarne podejście nauczycieli do procesu kształcenia. Odwołując się do innych dziedzin wiedzy, np. nauk przyrodniczo-matematycznych, warto zauważyć, że informacje o faktach są potwierdzone poprzez sprawdzenie, zmierzenie, udowodnienie, obliczenie itd. określonych wartości, na co w przypadku opinii nie można się powołać. W celu ćwiczenia tej umiejętności proponuje się wykorzystać teksty zawierające różne fakty i opinie. Należy również zwrócić uczniom uwagę na charakterystyczne zwroty służące do wyrażania opinii (*Meiner Meinung nach ...*, *Ich meine ...*, *Ich finde ...*) czy faktów (*Nach Statistiken/Daten ...*, *Neue Analysen zeigen, dass ...*).
- ❖ Na poziomie rozszerzonym trudne okazało się układanie informacji w określonym porządku. Proponuje się wykorzystywanie w pracy z uczniami tekstów, najczęściej opowiadań, w których bieg zdarzeń nie jest zaprezentowany chronologicznie. Podczas pracy z tekstami uczniowie mogliby wypisywać poszczególne wydarzenia w porządku chronologicznym. Dobrze, żeby nauczyciel zwracał im uwagę na aspekt czasowy wydarzeń wymienianych w dalszej części tekstu. Przy okazji warto poćwiczyć spójniki zdań czasowych, takie jak *wenn*, *als*, *bevor*, *bis*, *nachdem*, *während*, *seitdem* itd., które pomogą zrozumieć zależności czasowe pomiędzy informacjami pojawiającymi się w tekście.

- ❖ Na poziomie podstawowym i rozszerzonym w zakresie rozumienia wypowiedzi oraz tekstów pisanych maturzyści uzyskali niższe wyniki za zadania otwarte niż za zadania zamknięte. Warto więc wspierać uczniów we właściwym formułowaniu odpowiedzi. Zaleca się, by uczniowie podkreślali w tekście fragment odnoszący się do zadania, a następnie dokładnie sprawdzali, czy wpisana odpowiedź koresponduje z treścią tekstu, pasuje do otoczenia luki i jest jej logicznym uzupełnieniem.
- ❖ Przygotowując uczniów do formułowania wypowiedzi pisemnych na poziomie podstawowym i rozszerzonym warto zapoznać ich z zasadami oceniania, które zamieszczone są w *Informatorze o egzaminie maturalnym z języka niemieckiego od roku szkolnego 2024/2025* na stronie internetowej www.cke.gov.pl. Oceniając wypowiedzi, nauczyciele powinni wskazać uczniom nie tylko błędy przez nich popełniane, lecz także przedstawić możliwości zastosowania innych struktur, zarówno gramatycznych, jak i leksykalnych. Doskonałym ćwiczeniem na rozbudowanie słownictwa jest opisywanie zdjęć, zastępowanie podkreślonych elementów w tekście innymi wyrażeniami synonimicznymi. Wielu uczniów poprzestaje na zdawkowym opisie, dlatego istotne jest ich motywowanie do rozbudowywania swojej wypowiedzi, np. poprzez zadawania konkretnych pytań: *W jakim celu?*, *W jaki sposób?*, które pozwolą uczniom na podanie szczegółowych informacji.